

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 01.04.2016
Sayı: 839

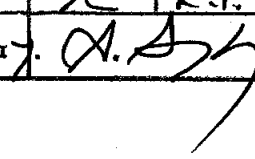
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçeleriyle birlikte EK'te sunulmaktadır.

Gereğini saygıyla arz ederim. 01/03/2016

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	15 Nisan 2016		E.No: 2/1036	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
		K.P.		
TBMM BAŞKANI				

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
01 Nisan 2016	
Numara:	

TBMM	
GENEL EVRAK	
01 Nisan 2016	
No:	39990

GENEL GEREKÇE

Son aylarda zorunlu trafik sigortası primlerindeki aşırı artışlar önemli bir sorun olarak kamuoyunun gündeminde yer almaktadır. Sigorta primlerindeki aşırı artışın, trafikteki sigortasız araçların sayısının ciddi bir biçimde artmasına neden olması muhtemeldir. Trafik sigortasının bütün araçları kapsamaması ise, sigorta yaptıran yaptırmayan bütün vatandaşlarımız için önemli bir riske neden olmaktadır.

Sigorta primlerinin bir yandan araç kullananlar için makul-ödenebilir bir tutarda olması gerekliliğinin yanında, sistemin sürekliliği açısından yeterli düzeyde de olması gerekir. Sigortalılık oranının yükseltilmesi ise öncelikle primler üzerindeki "gereksiz-makul olmayan" yüklerin kaldırılması ile mümkün olabilir.

Zorunlu trafik sigortası primlerinin üzerinde toplam % 10 oranında vergi ve vergi nitelikli yük vardır. Bu kanun teklifi ile bunların kaldırılması önerilmektedir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yürürlükteki 91. Maddesinin üçüncü fıkrasına göre (ki bu kanun teklifinin birinci maddesi ile bu fıkranın yürürlükten kaldırılması önerilmektedir) trafik sigortası primlerinden alınan % 5'lik tutar bir tür vergi gibi bütçeye gelir kaydedilmektedir. Aşağıdaki madde gerekçesinde gerekçesi açıklandığı gibi; bu payların tutarı bütçe gelirleri içindeki küçük bir kalemi teşkil etmektedir; vazgeçilmesi bütçe dengesinde ciddi bir sarsılmaya neden olmayacağı gibi, trafik sigortası primlerinde bir nebze olsun düşüş sağlayacaktır.

Diğer yandan, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamında trafik sigortaları primlerinden % 5 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisi alınmaktadır. Bu kanun teklifinin ikinci maddesi ile zorunlu trafik sigortalarının BSMV'den istisna tutulması önerilmektedir. Aşağıdaki madde gerekçesinde de açıklandığı gibi; zorunlu trafik sigortası primlerinden alınan % 5 oranındaki BSMV'nin toplamı bütçe gelirleri içindeki küçük bir kalemi teşkil etmektedir; bu vergiden vazgeçilmesi bütçe dengesinde ciddi bir sarsılmaya neden olmayacağı gibi, trafik sigortası primlerinde bir nebze olsun düşüş sağlayacaktır.

Ayrıca, geçtiğimiz günlerde kanunlaşan 6655 sayılı yasa ile, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen kâr paylarından vergi alınmaması uygulaması 5 yıl daha uzatılmıştır. Gerekçesi ise, Türkiye'ye sıcak para akışının sektöre uğramaması olarak açıklanmıştır. Yani, "faiz lobisine" sağlanan yıllık yaklaşık 20 milyar TL'nin üzerindeki bir vergi istisnası söz konusu iken; 2015 yılı rakamlarıyla 625 milyon TL'lik bir vergi yükü trafik sigortaları üzerinden vatandaşın sırtına yüklenegelmektedir.

Anayasa'nın Vergi Ödevi başlıklı 73. Maddesine göre; *Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.* Anayasa'nın bu açık hükmü karşısında, faiz gelirlerinin vergiden istisna tutulduğu bir ortamda, zorunlu trafik sigortası gibi bir hayati öneme sahip olgunun da vergisel yüklerden arındırılması makul bir gerekliliktir. Bunu sağlamak amacıyla, trafik sigortası primlerinden alınan % 5'lik bütçe payının ve % 5'lik BSMV'nin kaldırılması teklif edilmektedir. Sonuç olarak, primlerde sağlanacak % 10'luk düşüş trafik sigortasının daha cazip olmasını da sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklif edilen madde ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, "(Değişik üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/12 md.) Sigorta yaptıranların, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin % 5'i oranındaki tutar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir." şeklindeki 91. Maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılması önerilmektedir.

Zorunlu trafik sigortası primlerine getirilmiş olan % 5'lik bu ek yükün geçmişi şu şekildedir;

A - 13/10/1983 tarihinde kabul edilen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun ilk halinde bu şekilde bir ek maliyet öngörülmemiştir.

B- 17/10/1996 tarihli ve 4199 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi; Emniyet Teşkilatı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Ek Maddeler Eklenmesi; 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 33. Maddesi ile 2918 sayılı kanunun 91. Maddesi değiştirilerek şu üçüncü fıkra eklenmiştir;

"Sigorta yaptıranların, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin tutarı üzerinden % 5'i oranındaki miktar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu hesabına yatırılır. Bu madde uyarınca belirtilen fona aktarılan tutarların tamamı münhasıran trafik hizmetlerinde kullanılır."

TBMM 20. Dönem 99 Sıra Sayılı Komisyon Raporunun 78-79 sayfalarında yer alan açıklamalara göre; hükümet tasarısında % 10 olarak öngörülen Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu kesintisi oranı % 5'e düşürülmüştür. Komisyon raporunun ilgili kısmı şu şekildedir:

"Tasarının 29 uncu maddesi, sigorta yaptıranların, sigorta şirketine ayrıca ödeyecekleri % 10 tutarındaki miktarın, Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu hesabına yatırılmasını öngörmektedir. Hazine Müsteşarlığı temsilcileri, bu tutarın, sigorta yaptıranlar üzerinde bir tür vergi etkisi yaratacağını ve zaten güçlükle yaptırılan zorunlu sigortanın yaptırılma oranının düşeceğini ifade etmişlerdir. İçişleri Bakanlığı yetkililerince yapılan açıklamalarda, buradan sağlanan gelirin, trafik hizmetlerinde kullanılacağı ve vergi etkisi de yaratsa bu gelirin sonuçta trafik sorununun çözümünde kullanılmış olacağı belirtilmiştir. Sonuçta, yukarıdaki oranı % 10'dan %'5'e çekerek vergi etkisini azaltan ve buradan sağlanan gelirin, münhasıran trafik hizmetlerinde kullanılmasını öngörerek iki düşüncüyü bağdaştırmaya çalışan önerge Komisyonumuzca kabul edilmiştir."

Özetle; 1996'da uygulamanın ilk gündeme gelişinde aslında bir tür vergisel yüke neden olduğu açıkça ifade edilmiştir.

C- 21/02/2001 tarihinde kabul edilen 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun'un 6 maddesi ile 2918 sayılı Kanun'un 17/10/1996 tarihli ve 4199 sayılı kanunla değişik 91. Maddesinin üçüncü fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir;

"Sigorta yaptıranların, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin tutarı üzerinden % 5'i oranındaki miktar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu hesabına yatırılır. Bu madde uyarınca belirtilen fona aktarılan tutarların tamamı münhasıran trafik hizmetlerinde kullanılır."

kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. **Yatırılan bu miktarlar, münhasıran trafik hizmetlerinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca bütçeye özel gelir ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine özel ödenek kaydedilir. Özel ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan miktarlar, ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek yazılır."**

21/02/2001 tarihli ve 4629 sayılı kanunun genel gerekçesinde; "Bilindiği üzere, 1980'li yıllardan itibaren fon uygulamalarının artması malî disiplinin bozulmasına, bütçe birliğinin zedelenmesine ve kaynakların etkin kullanımı prensibinden uzaklaşılmasına yol açmıştır... Mevcut fon politikalarının hedefleri arasında, fonların yükümlülüklerinin artırılmayarak ve bütçe kapsamındaki fonların faaliyetlerinin ilgili genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından üstlenilerek fonların zaman içerisinde tasfiye edilmeleri yer almaktadır." denilmiştir. (TBMM 21. Dönem, Sıra Sayısı 610)

Ancak, bu kanunla kapatılması öngörülen Trafik Hizmetleri Fonu yoluyla karşılanan bir takım giderlerin, özel ödeneğe kaydedilecek olan % 5'lik kesinti ile karşılanmaya devam edileceği maddenin gerekçesinde şu şekilde ifade edilmiştir: "Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesindeki Trafik Hizmetlerini Geliştirme Fonunun tasfiye edilmesi halinde, Fon tarafından yürütülen; bilgi işlem merkezinin geliştirilmesi, trafik hizmetlerinin geliştirilmesi ve etkinlik kazandırılması amacıyla her çeşit araç ve gerecin sağlanması, trafikle ilgili görevler verilen mahallî idarelerin bu konudaki projelerinin finanse edilmesi, okullar ve kurslar açmak dahil trafik personelinin ve halkın eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi hizmetleri, bu Kanunun 5 inci maddesi ile getirilen hüküm çerçevesinde sigorta yaptırımlarının sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta primi üzerinden alınan fon gelirlerinin bütçeye gelir ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine özel ödenek kaydedilmesi suretiyle yerine getirilebilecektir."

D- 14/07/2004 tarihli ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 12. Maddesiyle, **2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91. Maddesinin üçüncü fıkrası şu anda yürürlükte olan son halini** almıştır. Yürürlükten kaldırılmasını teklif ettiğimiz bu fıkranın son hali şu şekildedir: "(Değişik üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/12 md.) Sigorta yaptırımlarının, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin % 5'i oranındaki tutar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir."

5217 sayılı kanunun genel gerekçesinde özetle:

"Devlet bütçesinin temel ilkelerinden birisi birlik ilkesidir. Bu ilkeye göre, Devlete ait tüm gelir ve giderlerin tek bir bütçede yer alması esastır. Böylelikle, Devlet kaynaklarının tek elde toplanarak harcamalarda saydamlık sağlanması amaçlanmakta, bütçe disiplininin kaçışlar ve harcamalarda keyfiyetin önlenilmesine çalışılmaktadır. Bunun istisnasını oluşturan unsurlardan en önemlileri fon ve özel gelir-özel ödenek uygulamalarıdır...

Fonların tasfiyesi sonrasında başlayan özel gelir-özel ödenek uygulamaları ile diğer mevzuat gereğince devam eden özel gelir-özel ödenek uygulamaları sonrasında bütçelerde başlangıç ödenekleri ile yıl sonu harcamaları arasında önemli farklar doğmaktadır."

Sonuç olarak; zorunlu trafik sigortası primlerinden yapılan bu % 5'lik kesinti vergisel bir nitelik kazanmış durumdadır. Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu 2001 yılından beri kaldırılmış durumdadır. Bu fondan yapılan harcamalarla karşılanan giderler 2004'e kadar özel hesaptan karşılanmış, 2004 yılı sonrasında ise genel bütçeden ayrılan paylarla karşılanagelmektedir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nce yayınlanan bütçe gelirleri istatistiklerine göre trafik sigortalarından alınan bu payın tutarlarının ve bütçe gelirleri içindeki oranının son 10 yıl içindeki gelişimi şu şekilde olmuştur.

YILLAR	Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Bin TL)	Trafik Sigorta Payları (Bin TL)	Trafik Sigorta Paylarının MYBG'ye oranı %
2007	190.359.773	73.676	0,04
2008	209.598.472	86.263	0,04
2009	215.458.341	94.294	0,04
2010	254.277.435	109.920	0,04
2011	296.823.602	128.227	0,04
2012	332.474.895	163.826	0,05
2013	389.681.985	242.049	0,06
2014	425.382.787	243.143	0,06
2015	483.386.422	312.060	0,06
2016-ilk iki ay	91.444.292	95.051	0,10

Kaynak: TC Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Her ne kadar trafik sigortalarından alınan payların tutarı, genel bütçe gelirleri içinde çok küçük bir tutarı oluştursa da; özellikle artan sigorta primleri nedeniyle bu payların oranı 2007 yılında % 0,04 (onbinde 4) iken 2015 yılında % 0,06'ya (onbinde 6) yükselmiştir. Ancak, 2016 yılına gelindiğinde primlerdeki aşırı yükseliş nedeniyle, trafik sigortası paylarının bütçe gelirlerindeki oranı 2015 yılına göre yaklaşık % 66 oranında artarak % 0,06'dan % 0,10'a yükselmiştir.

Sigorta primlerinin düşük seyrettiği yıllarda bu % 5'lik genel bütçe payı büyük bir yük getirmezken; sigorta primlerinin fahiş oranlarda artışı son aylarda, tüketiciler açısından aşırılaşmış olan bu yükün daha da aşırılaşmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla, bütçeye gelir kaydedilen bu tutardan vazgeçilmesi vatandaşların trafik sigortası yaptırırken ödedikleri tutarı bir nebze düşürecek ve bu önemli sigortanın yaygınlaşmasına katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak zorunlu trafik sigortaları primlerinden alınan % 5 genel bütçe payından vazgeçilmesi kamu yararınadır.

MADDE 2- 13/07/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 33. Maddesi gereğince banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) nispetleri Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmektedir. Bu kanun hükmüne dayanılarak çıkarılan 98/11591 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına (Resmi Gazete Tarih 01/09/1998, Sayı 23450) göre, 2918 sayılı Karayolları Kanunu'nun 1923

Maddesi kapsamında işleyenlerin yaptıracığı zorunlu mali sorumluluk sigortaları primlerinden % 5 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) alınmaktadır. **Madde ile, zorunlu trafik sigortası primlerinden alınan BSMV, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun İstisnalar başlıklı 29. Maddesine bir bent eklenerek kaldırılmaktadır.**

Son 10 yıl içinde zorunlu trafik sigortası primlerinden alınan bu % 5 oranındaki BSMV'nin toplam ile bütçe gelirlerindeki ve BSMV toplam tutarı içindeki oranı şu şekilde gerçekleşmiştir.

	Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (MYBG) (Bin TL)	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV)- TOPLAM (Bin TL)	Trafik Sigortalarından Alınan % 5 oranındaki BSMV (Bin TL)	Trafik Sigortalarından alınan BSMV'nin TOPLAM BSMV'ye oranı (%)	Trafik Sigortalarından alınan BSMV'nin MYBG'ye oranı (%)
2007	190.359.773	3.149.146	73.676	2,34	0,04
2008	209.598.472	3.695.158	86.263	2,33	0,04
2009	215.458.341	4.003.091	94.294	2,36	0,04
2010	254.277.435	3.570.534	109.920	3,08	0,04
2011	296.823.602	4.288.351	128.227	2,99	0,04
2012	332.474.895	5.470.706	163.826	2,99	0,05
2013	389.681.985	6.160.170	242.049	3,93	0,06
2014	425.382.787	7.486.521	243.143	3,25	0,06
2015	483.386.422	9.171.600	312.060	3,40	0,06
2016-ilk iki ay	91.444.292	1.924.642	95.051	4,94	0,10

Kaynak: TC Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Bu tablodan da açıkça görüleceği gibi; zorunlu trafik sigortalarından sağlanan BSMV geliri, genel bütçe gelirleri içindeki çok küçük bir oranı teşkil etmektedir. Bu vergiden vaz geçilmesi genel bütçe gelirleri açısından telafi edilemez bir gelir eksikliğine neden olmayacaktır. Diğer yandan, toplam BSMV gelirleri içindeki trafik sigortalarından alınan BSMV tutarlarının oranı yıllar bazında incelendiğinde; 2007 yılında toplam BSMV içindeki trafik sigortası BSMV'lerinin oranı % 2,34 iken, bu oran 2015 yılında % 3,40'a yükselmiş durumdadır. Dahası, 2016 yılının ilk iki ayında ise, artan sigorta primleri nedeniyle bu oran % 4,94 olarak gerçekleşmiştir. Yani, vatandaşın sırtındaki yük artarken, devletin bu yükten aldığı vergi de artmaktadır. Vatandaşın karşılaştığı trafik sigortası maliyetlerinin düşürülmesinin sağlayacağı fayda, devletin bu gelir kaleminden vazgeçmesinden daha önemli ve faydalıdır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**

MADDE 1- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91. Maddesinin 14/07/2004 tarihli ve 5217 sayılı *Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*'un 12. Maddesiyle değişik üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun *İstisnalar* başlıklı 29. Maddesine aşağıdaki (aa) bendi eklenmiştir.

“(aa) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91. Maddesi kapsamında işletenlerin yaptıracağı zorunlu mali sorumluluk sigortaları.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

